ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ ദശമസ്കന്ധേ ചതുർത്ഥോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ ദശമസ്കന്ധേ ചതുർഥോഽധ്യായഃ ॥

ശ്രീശുക ഉവാച
ബഹിരന്തഃപുരദ്വാരഃ സർവാഃ പൂർവവദാവൃതാഃ।
തതോ ബാലധ്വനിം ശ്രുത്വാ ഗൃഹപാലാഃ സമുത്ഥിതാഃ ॥ **1** ॥

തേ തു തൂർണമുപവ്രജ്യ ദേവക്യാ ഗർഭജൻമ തത്।
ആചഖ്യുർഭോജരാജായ യദുദ്വിഗ്നഃ പ്രതീക്ഷതേ ॥ **2** ॥

സ തൽപാത് തൂർണമുത്ഥായ കാലോഽയമിതി വിഹ്വലഃ।
സൂതീഗൃഹമഗാത് തൂർണം പ്രസ്ഖലൻ മുക്തമൂർധജഃ ॥ **3** ॥

തമാഹ ഭ്രാതരം ദേവീ കൃപണാ കരുണം സതീ।
സ്നുഷേയം തവ കൽയാണ സ്ത്രിയം മാ ഹന്തുമർഹസി ॥ **4** ॥

ബഹവോ ഹിംസിതാ ഭ്രാതഃ ശിശവഃ പാവകോപമാഃ।
ത്വയാ ദൈവനിസൃഷ്ടേന പുത്രികൈകാ പ്രദീയതാം ॥ **5** ॥

നൻവഹം തേ ഹ്യവരജാ ദീനാ ഹതസുതാ പ്രഭോ।
ദാതുമർഹസി മന്ദായാ അംഗേമാം ചരമാം പ്രജാം ॥ **6** ॥

ശ്രീശുക ഉവാച
ഉപഗുഹ്യാത്മജാമേവം രുദത്യാ ദീനദീനവത്।
യാചിതസ്താം വിനിർഭർത്സ്യ ഹസ്താദാചിച്ഛിദേ ഖലഃ ॥ **7** ॥

താം ഗൃഹീത്വാ ചരണയോർജാതമാത്രാം സ്വസുഃ സുതാം।
അപോഥയച്ഛിലാപൃഷ്ഠേ സ്വാർഥോൻമൂലിതസൗഹൃദഃ ॥ **8** ॥

സാ തദ്ധസ്താത് സമുത്പത്യ സദ്യോ ദേവ്യംബരം ഗതാ।
അദൃശ്യതാനുജാ വിഷ്ണോഃ സായുധാഷ്ടമഹാഭുജാ ॥ **9** ॥

ദിവ്യസ്രഗംബരാലേപരത്നാഭരണഭൂഷിതാ।
ധനുഃശൂലേഷുചർമാസിശംഖചക്രഗദാധരാ ॥ **10** ॥

സിദ്ധചാരണഗന്ധർവൈരപ്സരഃകിന്നരോരഗൈഃ।
ഉപാഹൃതോരുബലിഭിഃ സ്തൂയമാനേദമബ്രവീത് ॥ **11** ॥

കിം മയാ ഹതയാ മന്ദ ജാതഃ ഖലു തവാന്തകൃത്।
യത്ര ക്വ വാ പൂർവശത്രുർമാ ഹിംസീഃ കൃപണാൻ വൃഥാ ॥ **12** ॥

ഇതി പ്രഭാഷ്യ തം ദേവീ മായാ ഭഗവതീ ഭുവി।
ബഹുനാമനികേതേഷു ബഹുനാമാ ബഭൂവ ഹ ॥ **13** ॥

തയാഭിഹിതമാകർണ്യ കംസഃ പരമവിസ്മിതഃ।
ദേവകീം വസുദേവം ച വിമുച്യ പ്രശ്രിതോഽബ്രവീത് ॥ **14** ॥

അഹോ ഭഗിൻയഹോ ഭാമ മയാ വാം ബത പാപ്മനാ।
പുരുഷാദ ഇവാപത്യം ബഹവോ ഹിംസിതാഃ സുതാഃ ॥ **15** ॥

സ ത്വഹം ത്യക്തകാരുൺയ -
സ്ത്യക്തജ്ഞാതിസുഹൃത് ഖലഃ।
കാൻ ലോകാൻ വൈ ഗമിഷ്യാമി
ബ്രഹ്മഹേവ മൃതഃ ശ്വസൻ ॥ **16** ॥

ദൈവമപ്യനൃതം വക്തി ന മർത്യാ ഏവ കേവലം।
യദ്വിശ്രംഭാദഹം പാപഃ സ്വസുർനിഹതവാംഛിശൂൻ ॥ **17** ॥

മാ ശോചതം മഹാഭാഗാവാത്മജാൻ സ്വകൃതംഭുജഃ।
ജന്തവോ ന സദൈകത്ര ദൈവാധീനാസ്തദാഽഽസതേ ॥ **18** ॥

ഭുവി ഭൗമാനി ഭൂതാനി യഥാ യാന്ത്യപയാന്തി ച।
നായമാത്മാ തഥൈതേഷു വിപർയേതി യഥൈവ ഭൂഃ ॥ **19** ॥

യഥാനേവംവിദോ ഭേദോ യത ആത്മവിപർയയഃ।
ദേഹയോഗവിയോഗൗ ച സംസൃതിർന നിവർതതേ ॥ **20** ॥

തസ്മാദ് ഭദ്രേ സ്വതനയാൻ മയാ വ്യാപാദിതാനപി।
മാനുശോച യതഃ സർവഃ സ്വകൃതം വിന്ദതേഽവശഃ ॥ **21** ॥

യാവദ്ധതോഽസ്മി ഹന്താസ്മീത്യാത്മാനം മൻയതേഽസ്വദൃക്।
താവത്തദഭിമാൻയജ്ഞോ ബാധ്യബാധകതാമിയാത് ॥ **22** ॥

ക്ഷമധ്വം മമ ദൗരാത്മ്യം സാധവോ ദീനവത്സലാഃ।
ഇത്യുക്ത്വാശ്രുമുഖഃ പാദൗ ശ്യാലഃ സ്വസ്രോരഥാഗ്രഹീത് ॥ **23** ॥

മോചയാമാസ നിഗഡാദ് വിശ്രബ്ധഃ കൻയകാഗിരാ।
ദേവകീം വസുദേവം ച ദർശയന്നാത്മസൗഹൃദം ॥ **24** ॥

ഭ്രാതുഃ സമനുതപ്തസ്യ ക്ഷാന്ത്വാ രോഷം ച ദേവകീ।
വ്യസൃജദ് വസുദേവശ്ച പ്രഹസ്യ തമുവാച ഹ ॥ **25** ॥

ഏവമേതൻമഹാഭാഗ യഥാ വദസി ദേഹിനാം।
അജ്ഞാനപ്രഭവാഹന്ധീഃ സ്വപരേതി ഭിദാ യതഃ ॥ **26** ॥

ശോകഹർഷഭയദ്വേഷലോഭമോഹമദാൻവിതാഃ।
മിഥോ ഘ്നന്തം ന പശ്യന്തി ഭാവൈർഭാവം പൃഥഗ്ദൃശഃ ॥ **27** ॥

ശ്രീശുക ഉവാച
കംസ ഏവം പ്രസന്നാഭ്യാം വിശുദ്ധം പ്രതിഭാഷിതഃ।
ദേവകീവസുദേവാഭ്യാമനുജ്ഞാതോഽവിശദ് ഗൃഹം ॥ **28** ॥

തസ്യാം രാത്ര്യാം വ്യതീതായാം കംസ ആഹൂയ മന്ത്രിണഃ।
തേഭ്യ ആചഷ്ട തത് സർവം യദുക്തം യോഗനിദ്രയാ ॥ **29** ॥

ആകർണ്യ ഭർതുർഗദിതം തമൂചുർദേവശത്രവഃ।
ദേവാൻ പ്രതി കൃതാമർഷാ ദൈതേയാ നാതികോവിദാഃ ॥ **30** ॥

ഏവം ചേത്തർഹി ഭോജേന്ദ്ര പുരഗ്രാമവ്രജാദിഷു।
അനിർദശാൻ നിർദശാംശ്ച ഹനിഷ്യാമോഽദ്യ വൈ ശിശൂൻ ॥ **31** ॥

കിമുദ്യമൈഃ കരിഷ്യന്തി ദേവാഃ സമരഭീരവഃ।
നിത്യമുദ്വിഗ്നമനസോ ജ്യാഘോഷൈർധനുഷസ്തവ ॥ **32** ॥

അസ്യതസ്തേ ശരവ്രാതൈർഹന്യമാനാഃ സമന്തതഃ।
ജിജീവിഷവ ഉത്സൃജ്യ പലായനപരാ യയുഃ ॥ **33** ॥

കേചിത് പ്രാഞ്ജലയോ ദീനാ ന്യസ്തശസ്ത്രാ ദിവൗകസഃ।
മുക്തകച്ഛശിഖാഃ കേചിദ് ഭീതാഃ സ്മ ഇതി വാദിനഃ ॥ **34** ॥

ന ത്വം വിസ്മൃതശസ്ത്രാസ്ത്രാൻ വിരഥാൻ ഭയസംവൃതാൻ।
ഹംസ്യന്യാസക്തവിമുഖാൻ ഭഗ്നചാപാനയുധ്യതഃ ॥ **35** ॥

കിം ക്ഷേമശൂരൈർവിബുധൈരസംയുഗവികത്ഥനൈഃ।
രഹോജുഷാ കിം ഹരിണാ ശംഭുനാ വാ വനൗകസാ।
കിമിന്ദ്രേണാൽപവീർയേണ ബ്രഹ്മണാ വാ തപസ്യതാ ॥ **36** ॥

തഥാപി ദേവാഃ സാപത്ന്യാന്നോപേക്ഷ്യാ ഇതി മൻമഹേ।
തതസ്തൻമൂലഖനനേ നിയുങ്ക്ഷ്വാസ്മാനനുവ്രതാൻ ॥ **37** ॥

യഥാഽഽമയോഽംഗേ സമുപേക്ഷിതോ നൃഭി -
ർന ശക്യതേ രൂഢപദശ്ചികിത്സിതും।
യഥേന്ദ്രിയഗ്രാമ ഉപേക്ഷിതസ്തഥാ
രിപുർമഹാൻ ബദ്ധബലോ ന ചാൽയതേ ॥ **38** ॥

മൂലം ഹി വിഷ്ണുർദേവാനാം യത്ര ധർമഃ സനാതനഃ।
തസ്യ ച ബ്രഹ്മ ഗോവിപ്രാസ്തപോ യജ്ഞാഃ സദക്ഷിണാഃ ॥ **39** ॥

തസ്മാത് സർവാത്മനാ രാജൻ
ബ്രാഹ്മണാൻ ബ്രഹ്മവാദിനഃ।
തപസ്വിനോ യജ്ഞശീലാൻ
ഗാശ്ച ഹൻമോ ഹവിർദുഘാഃ ॥ **40** ॥

വിപ്രാ ഗാവശ്ച വേദാശ്ച തപഃ സത്യം ദമഃ ശമഃ।
ശ്രദ്ധാ ദയാ തിതിക്ഷാ ച ക്രതവശ്ച ഹരേസ്തനൂഃ ॥ **41** ॥

സ ഹി സർവസുരാധ്യക്ഷോ ഹ്യസുരദ്വിഡ് ഗുഹാശയഃ।
തൻമൂലാ ദേവതാഃ സർവാഃ സേശ്വരാഃ സചതുർമുഖാഃ।
അയം വൈ തദ്വധോപായോ യദൃഷീണാം വിഹിംസനം ॥ **42** ॥

ശ്രീശുക ഉവാച
ഏവം ദുർമന്ത്രിഭിഃ കംസഃ സഹ സമ്മന്തർയ ദുർമതിഃ।
ബ്രഹ്മഹിംസാം ഹിതം മേനേ കാലപാശാവൃതോഽസുരഃ ॥ **43** ॥

സന്ദിശ്യ സാധുലോകസ്യ കദനേ കദനപ്രിയാൻ।
കാമരൂപധരാൻ ദിക്ഷു ദാനവാൻ ഗൃഹമാവിശത് ॥ **44** ॥

തേ വൈ രജഃപ്രകൃതയസ്തമസാ മൂഢചേതസഃ।
സതാം വിദ്വേഷമാചേരുരാരാദാഗതമൃത്യവഃ ॥ **45** ॥

ആയുഃ ശ്രിയം യശോ ധർമം ലോകാനാശിഷ ഏവ ച ।
ഹന്തി ശ്രേയാംസി സർവാണി പുംസോ മഹദതിക്രമഃ ॥ **46** ॥

॥ ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യാം
സംഹിതായാം ദശമസ്കന്ധേ പൂർവാർധേ ചതുർത്ഥോഽധ്യായഃ ॥